

דבר י עשי"ה

ממון שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א

פשט על התורה

"וישם לך שלום".

במשנה סוף עוקצין לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום שנאמר ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום. יל"פ עפ"מ דאיתא בב"מ מ"ב א' שאין הברכה מצויה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד ולא בדבר המנוי אלא בדבר הסמוי מן העין שנאמר יצו ה' אתך את הברכה באסמיק, ולפי"ז צריך שהכלי שמחזיק ברכה לא יהיה מדוד ומנוי אלא סמוי מן העין, והנה תלמידי חכמים מרביץ שלום בעולם כדאיתא בשילהי ברכות, נמצא שמדת השלום אינו דבר קצוב שכל הזמן מתרבה בעולם ע"י הת"ח והוא דבר הסמוי מן העין, ולהכי אין כלי מחזיק ברכה כמו השלום. נראה לפי פשוטו דהג' ברכות דברכת כהנים, הראשונה היא על גשמיות, והשניה היא על רוחניות, והשלישית היא לעת"ל, וכעין זה איתא בספרי דו"ק ותשכח.

(טעמא דקרא)

דרש על התורה

"גדל פרע".

ל' יום וי"א כ"ט יום (נזיר ה' א').

"וקדש את ראשו ביום ההוא".

ביום הבאת קרבנותיו וי"א ביום תגלחתו (נזיר י"ח א').

(למכסה עתיק)

על ההפטרה

"הנה נא את עקרה ולא ילדת והרית וילדת בן".

בבמדב"ר פ"י ס"ה ה' מלמד שהי' מחלוקת בין מנוח לאשתו הוא אמר לה את עקרה ולכך אינה יולדת והיא אומרת לו אתה עקר ולכך לא ילדתי ולכך בא המלאך לשום שלום בינה לבין בעלה ולהודיעה שהיא עקרה והיא מונעת ההריון שנא' הנה נא את עקרה ולכך דבר עמה. וי"ל שלכך אמר הנה נא לשון בקשה שא"ל אל נא תריבי עם בעלך תדעי שאת היא העקרה. ונראה שהפסוק בא ללמד שהרוצה להשלים בין בעלי מחלוקת לא יבא אל הזכאי ולומר לו אתה צודק שאילו היה בא אל מנוח הי' אדרבה מרבה מחלוקת יותר שהי' טוען לה ראי שגם המלאך אומר כמותי רק יבא אל החייב ויסביר לו שאינו צודק ושיודה לזכאי ועי"ז יבא השלום ביניהם. [וכן היה מעשה פ"א אצל מרן החזו"א וצ"ל שהיתה מחלוקת גדולה ומרן ז"ל סבר כצד א' שהוא צודק ושלא להודיע לזה שאינו צודק שהוא אינו צודק ולא שלח להודיע לזה שצודק שהוא צודק].

(טעמא דקרא)

גליון זה יוצא
לרפואת האברך הר"ר
טוביה בן יסכה לרפוא"ש
הזקוק לרחמי שמים מרובים

דבר העורך

בפרשת השבוע מצוה התורה לכהנים לברך את בני ישראל וכן שהכהנים שיברכו יתברכו ע"י הקב"ה בכבודו שנאמר "ואני אברכם", רבינו שליט"א מקבל מאות ואלפי מכתבים עם שאלות בהלכה, באגדה ובענינים שונים. סדר התשובות שעונה רבינו הם: כהן, לוי, ישראל, רואים כאן את החשיבות הגדולה של רבינו לכהנים אף בדבר זה. ובענין ענית התשובות למכתבים הרבים מובא בקונטרס "מנחת תודה" שאמר רבינו: "אני לא ראש ישיבה ולא מוסר שיעור, וזה ההרבצת תורה שלי, כתוב שצריך לענות לכל שואל, אבא אמר שאנחנו לא יודעים בזכות מה אנחנו חיים, וצריך להרבות זכויות", ובהזדמנות אחרת אמר: "לא יודעים בזכות מה חיים, אני עונה לכולם, דהוי חסד, משמח בני תורה, אפילו בתשובה שאני כותב תכנס (לפעמים מפני כמה טעמים כותב רבינו לשואל שיכנס, וישאל השאלה בעל פה), שמחים". יהי רצון שנוכה לברכת הכהנים ולכל השפע היורד דרכם מלמעלה.

בברכת שבת טוב
יחזק גוטעוועג

בענין ברכה על השקאת סוטה

באבודרהם שער ג' כתב שאין מברכין על השקאת סוטה מיהו ברמב"ן בסה"מ שרש י"ב שכ' שמברכין על כל ט"ו עבודות כהונה משמע שמברכין ג"כ על השקאת סוטה מיהו אינו ראי' גמורה דאולי לאו דוקא כולהו.

(שיח השרה סוטה)

והביא רבינו בספרו טעמא דקרא ששאלו אם הסוטה מברכת על שתיית המים. והנה ברכת הנהנין פשיטא שאין מברכת כיון שנותן דבר מר לתוך המים אינה נהנית, וברכת המצוה אם היא טמאה בודאי אינה מברכת שאין מברכין על העונש כמש"כ הראשונים על חייבי מיתת ב"ד, אלא אפי' יודעת בביורר שהיא טהורה כיון שתחלת ענינה בעברה אין מברכין על דבר שבא בעברה כמש"כ הרשב"א בתשובה סי' י"ח שאין מברכין על השבת הגזלה וחזרת רבית ע"ש.

(טעמא דקרא)

בענין כתיבת מגילת סוטה אם כשרה בכהן קטן ובישראל

ונראה לכהן קטן פסול וצריך עיון. כדמשמע פשטי' דקרא כי בו בחר וגו' משמע דוקא כהן הראוי לשירות ולברכת כהנים ואע"ג דבע"מ כשר בע"מ נקרא ג"כ ראוי לשירות עי' רש"י קדושין נ"ג א' ד"ה אפי' בע"מ ועוד דראוי עכ"פ לברכת כהנים, ובספרי זוטא פ' נשא סי' כ"ג הכהן שאם כתבה ישראל או כהן קטן פסול וכ"כ הרמב"ם פ"ד מסוטה ה"ע ואם כתבה ישראל או כהן קטן פסולה שנאמר וכתבה הכהן ומשמע מזה דכל היכא דכתיב כהן ממעטינן קטן ונראה דכ"ז לבתר דילפי' בחולין כ"ד ב' דקטן פסול לעבודה מדכתיב איש מזרעך וכן בקידושין נ"ג א' ילפי' מאיש כאחיו שאין הקטן חולק מינה ילפי' שאין לקטן מצות כהונה דאי ממשמעות כהן לחוד ילפי' אמאי צריך שם איש וגם מכהן לא משמע כלל למעט קטן רק בתר דידעי' דלענין עבודה ואכילה לאו כהן הוא ילפי' מינה כל מילי אך אפשר דשם במגילת סוטה מיתורא דרש"י דהא בכהן מייירי ומאי איצטריך למהדר לכתוב הכהן וע"כ בא למעט קטן שאין לו כל דיני כהונה כאן לעבודה וחלוקה.... אמנם לאחר העיון נראה דמהא דילפינן בספרי זוטא דכהן קטן פסול לכתובת המגילה מוכח דכל היכא דכתיב כהן ממעטינן קטן דאין לומר דמשום דמיתור קרא ממעטינן קטן וכנ"ל דהא ילפינן מינה ג"כ דאם כתבה ישראל פסול ומשמע דהיא לא כתיב כאן כהן לא הו"א דצריך בכתיבה כהן ולא הו"א דקאי וכתב אכהן דלעיל וא"כ איצטריך קרא לעכב בישראל וא"כ מגלן דכהן קטן פסול וע"כ דממשמעות כהן משמע נמי למעט קטן משום דלא מקרי כהן [...] ואין לומר דקטן פסול משום דאין כותב לשמה דהרמב"ן הביא בהדיא דמשום קרא דהכהן פסלינן לי' [...] אבל מעשה המצוה שבכהנים אפשר דאין שייך בקטן כיון שאינו מצווה וכמו דילפינן לענין עבודה דפסול מינה ילפינן לכל דבר כדאשכחן גבי סוטה ומכל מקום אינו מוכרח כ"ז וצ"ע. וכהן חרש ושוטה לכאורה דינו ככהן קטן.

(נחל איתן סימן ט"ו ס"ה סק"ט ו')

שו"ת בעניני הפרשה

- ש. במד"ר פרשת נשא פר' ט' ח', איתא שסוטה משקרת בבעלה ובהקב"ה, שהקב"ה אמר שהמזמרים לא יקחו חלק בארץ אלא בן שהוא מיוחס אחר אביו והיא אומרת על הממזר שהוא בן בעלה ונותנת לו חלק בארץ (ע"כ). וצ"ע לפי"ז דלמזמרים אין חלק בארץ א"כ אמאי ממזר מתודה ביעור מעשרות כדאמרינן במע"ש פ"ה מי"ד הא אין לו חלק בארץ.
- ת. אין נוטל חלק בשבט זה אם אביו משבט אחר.
- ש. ברמב"ן במדבר ה' - כ' כתב, שאין במשפטי התורה שיהיו דרך נס ופלא, אלא סוטה בלבד, וצ"ע הא נגעי בתים ג"כ הוי נס וכמש"כ הרמב"ן עצמו.
- ת. הכונה שהתורה לא תסמוך דין שיהי' נס אבל המקרה יכול להיות ע"י נס.
- ש. איך הנשיאים הקדישו הפרים (עם העגלות) לחנוכת המשכן, הא המתפס תמימים לבדה"ב עובר בעשה.
- ת. זה הי' מפי הגבורה כדפירש"י.
- ש. גזל הגר שנשבע וניתן לכהן האם דווקא גזל או אף פקדון וכד' שנשבע עליו לגר ומת הגר הוי לכהן, [סבור הייתי דפשיטא שאין חילוק, ומה שהביאני להסתפק בזה הוא מה שראיתי בספר מעתיקי שמועה ח"ב עמ' ע"ב בשם הג"ר משה סולוביצ'יק דנראה דפשיטא ליה דדווקא גזל, וע"כ באתי לברר אם יש מקור לחלק בזה].
- ת. בתורה לא נזכר גזל.
- ש. בחינוך שס"ו על הלאו דלא יצוק עליה שמן במנחת סוטה, כתב דכהן העובר על זה ויצק שמן במנחת סוטה עבר על לאו ולוקה. וצ"ע אמאי דווקא כהן שיצק עובר בלאו, הא בעלמא יציקת שמן במנחת הוי בזר.
- ת. אולי דוקא כשיצק והקריב.
- ש. במשיחת המשכן את מה משחו בשמן המשחה האם את היריעות [ואיזה] או [גם] את הקרשים והאם כל קרש וקרש בפני עצמו.
- ת. לכאור' על היריעות.

(שיח התורה)

ניתן לשלוח בקשה להצטרפות קבועה במייל: 0573145900@okmail.co.il או בפקס: 077-2092005
נשמח לקבל עובדות מרבינו שליט"א (ממקור ראשון בלבד) וכן מכתבים עם תשובות כדי שנוכל לפרסמם ולזכות את הרבים.
הערות והארות יתקבלו בברכה 057-3145900 ניתן להנציח לע"נ לרפואה ולהצלחה